

Läkare behövs som chefer

Sveriges läkarförbund om chef- och
medarbetarskap i vården

**Sveriges
läkarförbund**

Den medicinska professionens organisation

Villagatan 5 · Box 5610 · 114 86 Stockholm
Telefon 08 790 33 00 · Fax 08 20 57 18
www.lakarforbundet.se · info@slf.se

Sjukvården är beroende av engagerade och kunniga chefer. För att upprätthålla en sjukvård av hög klass och främja en snabb metod- och kvalitetsutveckling är det av största vikt att läkarna antar chefskap i sjukvården. Personer med goda personliga egenskaper för chefskap går att finna inom alla yrkesgrupper. Läkarna har dock med sina medicinska kunskaper särskilt goda förutsättningar att leda denna kunskapsintensiva verksamhet mot ökad kvalitet, produktivitet och tillgänglighet. Läkarförbundet menar att det är på läkare som en stor del av utvecklingen av morgondagens sjukvård vilar och att de därför behövs som chefer på olika nivåer i sjukvården.

Förbundet vill med denna skrift motivera, inspirera och uppmuntra läkare till att anta chefskap i sjukvården.

För patientens bästa

Verksamhetschefen är chef för alla medarbetare och ansvarar för en väl fungerande vårdprocess. God och säker kommunikation mellan vårdnivåerna är av yttersta vikt i arbetet kring patienten. Med läkare som chefer säkras en hälso- och sjukvård väl förankrad i forskning, utveckling och utbildning samtidigt som en nära samverkan mellan akademi, sjukhusvård, primärvård och övrig närsjukvård underlättas.

Patientsäkerhet och vårdkvalitet

Läkarens kompetens är av stor betydelse för att på ett fullgott sätt följa upp incidenter och genomföra händelseanalyser. Detta är nödvändigt för ett framgångsrikt patientsäkerhetsarbete. Med läkare som chefer finns goda förutsättningar för att detta arbete prioriteras.

Medicinsk utveckling och kunskaps-spridning

Läkare har i kraft av sin medicinska utbildning särskilt goda förutsättningar att

leda medicinsk verksamhet. Läkare kan ta ansvar för att kritiskt värdera medicinska rön och dra nytta av dessa i verksamheten. Med läkare som chefer stimuleras och underlättas medicinsk kunskaps-spridning och medicinsk forskning.

Etik och prioriteringar

Läkargärningen baseras på en professionell etik där det gäller att alltid verka för patientens bästa och inte skada. Chefen har ansvar för att resurserna räcker till så många patienter som möjligt. För att jämka samman detta ledningsansvar med den enskilda läkarens ansvar för sin patient krävs en kontinuerlig dialog om prioriteringar och underliggande etik. Detta är viktigt eftersom kostnaderna för sjukvård väsentligt avgörs av de enskilda läkarnas beslut i samband med patient-läkarmötet. För att leda och engagera läkarna i detta nödvändiga och betydelsefulla arbete behövs läkare som chefer.

Läkaren som chef har också goda möjligheter att motivera och på så sätt förankra

nödvändiga prioriteringar hos dem som fattar besluten om verksamhetens budget. Det ger förutsättningar att ta ett samlat ansvar för ekonomi, prioriteringar och etik.

Chefskap är ett huvuduppdrag

Hur mycket tid uppdraget kräver beror på chefsnivå och verksamhetens storlek. Om chefsuppdraget så tillåter är det positivt att chefen behåller viss klinisk verksamhet, forskning eller undervisning. Detta kan även underlätta en återgång till kliniskt arbete efter avslutat chefsuppdrag.

Tydligt chefsuppdrag

Uppdraget som chef skall vara tydligt beskrivet. Ansvar skall följas av motsvarande befogenheter. En chef är både arbetsgivarens och verksamhetens företrädare. Den som skall vinna respekt som chef måste ha stor integritet mot såväl uppdragsgivare som medarbetare. En plan för den fortsatta yrkesutövningen när chefen avslutar sitt uppdrag skall finnas avtalad innan chefskapet inleds.

Goda incitament för chefer

Genom att åta sig chefsuppdrag får läkare goda möjligheter att påverka och förbättra verksamheten. Intresset för detta bör vara en viktig drivkraft. Det är samtidigt nödvändigt att lönen är konkurrenskraftig och att det administrativa stödet är väl tillgodosett. Det fordras också en kultur som stödjer och utvecklar dem som åtar sig rollen som chef och ledare.

Läkaren som medarbetare

Läkaren som medarbetare måste visa engagemang och intresse för verksamhetens utveckling såväl som dess ekonomiska förutsättningar. Samspelet mellan profession och ledning är av stor betydelse och alla har gemensamt ansvar för att det ska fungera. Det är viktigt att läkarna ger chefen bästa stöd och förutsättningar att utöva sitt chefskap. Läkaren som medarbetare är en del av arbetslaget kring patienten och har med sitt medicinska ansvar en unik ställning på arbetsplatsen. Läkaren måste i kraft av detta vara delaktig i och ta ansvar för helheten.

Chefsuppdrag kräver utbildning och träning

Ledarskapsutbildning ska vara en självskrivet del av läkarutbildningen och bör ingå i alla specialisters fortbildning under yrkeslivet.

Chefsutbildning ska erbjudas alla chefer och de läkare som har personliga förutsättningar för och intresse av att åta sig ett chefskap. En väg för att öka tryggheten och locka fler läkare till chefsuppdrag är att såväl kvinnor som män skaffar sig mentorer och stödjande nätverk.

Läkarförbundet – både centralt och lokalt – har som en av sina viktiga uppgifter att stärka och stödja läkare i chefsrollen samt bidra till utvecklingen av chefskompetensen. Inom förbundet finns Chefsförbundet – en yrkesförening särskilt för dig som arbetar som chef.